

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ

ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΥΠΟ

ΠΑΝ. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.52.413.0013

(Παράρτημα του μηνιαίου περιοδικού ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ιούλιος 1930)

ΑΘΗΝΑΙ 1930

Ι Α Κ Ω Β Α Τ Ε Ι Ο Σ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΣ ΥΜΝΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΤΩΝ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Πρὸ ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα ἐτῶν ἐτελεῖτο τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου εὐφρόσυνον Ἐθνικὸν γεγονός, ἡ Ἐνωσις τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὡσπερ ἀφετηρία τῆς πραγματώσεως τῶν ἐθνικῶν πόθων πρὸς συναγεμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ἐν ἐνιαίᾳ Ἐθνικῇ Πολιτείᾳ.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάϊον οἱ ἐν Ἀθήναις διάφοροι τοπικοὶ σύλλογοι τῶν Ἑπτανησίων ἐπανηγύρισαν ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἐπίσημον ἐπέτειον τῆς Ἐνώσεως, κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς τούτου προσῆλθον πάντες οἱ ἐξ Ἑπτανήσου ἔλκοντες τὴν καταγωγὴν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ἔνθα ἐτελέσθη κατανυκτικὴ Δοξολογία. Ἐκ τοῦ Ναοῦ δὲ μετὰ τῶν λαβάρων τῶν οἰκείων συλλόγων ἐπορεύθησαν πρὸς τὸ κινηματοθέατρον Σπλέντιτ, ἵνα συγχαρῶσιν ἀλλήλους καὶ ἀποτίσωσι φόρον εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς πρὸς τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν προγόνους. Διότι τὰ μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα οὐδέποτε ἐπέρχονται αὐτομάτως, οὐδὲ ἐπιτυγχάνονται μόνον διὰ τῶν προσπαθειῶν τῶν συγχρόνων, ἀλλ' ἐπακολουθοῦσιν ὡς ἀποτέλεσμα μακρᾶς καλλιέργειας καὶ ἐξελίξεως ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν, ἐπιστεφομένης διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας μεγάλων φρονηματιῶν καὶ ὑπερμάχων τῶν διὰ τοῦ χρόνου ἐξελισσομένων ἰδεῶν. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀπετέλεσεν ἔκλαμπρον ὕμνον πρὸς τὴν καλλιεργηθεῖσαν ἀνα τὴν Ἑπτάνησον ῥιζοσπαστικὴν ἰδέαν, ὃ ἐκφωνηθεὶς λόγος ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Ὑπάτου Μεγάλου Ταξίαρχου ἀδ. Παναγιώτου Δ. Καλογεροπούλου, ὡς ἐπιτίμου Προέδρου τοῦ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Συλλόγου τῶν Ζακυνθίων. Ὅντως ἡ ῥιζοσπαστικὴ ἰδέα ἔθιγεν ἀναμφιβόλως τὴν μυχίαν χορδὴν τῆς Ἑλληνικῆς καρδίας παντὸς Ἑπτανησίου συντονιζομένου ἐν συναισθήματι, κἂν ἔστω ἀντιφρονοῦντος ἐν τῇ σκέψει. Κατὰ καθῆκον πρὸς τε τὸν ὑψιπέτην δῆτορα καὶ πρὸς τοὺς ὕμνηθέντας μεγάλους ῥιζοσπάστας, σχεδὸν πάντας Ἐλευθέρους Τέκτονας, καὶ ἐμπνευσθέντας ὑπὸ τῶν τεκτονικῶν ἀρχῶν ὃ «Πυθαγόρας δημοσιεύει καὶ παραδίδει εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους Τέκτονας τόν, ὡς εἴρηται, ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχηγέτου τοῦ Ἑλληνικοῦ Τεκτονισμοῦ πανηγυρικὸν λόγον, ἀποτελοῦντα ἐν ταῦτῳ εὐδύνοπτον ὑπόμνημα τῆς διπλωματικῆς ἱστορίας, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας παραχώρησεως τῆς Ἑπτανήσου πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΤΙΜΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τὴν 67ην ἀμφιετηρίδα πανηγυρίζομεν σήμερον ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς μητρικαῖς ἀγκάλαις περιπτύξεως τῶν ἑπτὰ Νηρηϊδῶν τοῦ Ἴονίου ὑπὸ τῆς γενετείρας Ἑλληνικῆς γῆς, ἣτις ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατηύγασε τὸ Σύμπαν ὡς ἥλιος πολιτισμοῦ, ὡς ἀστήρ σοφίας, ὡς πλειὰς καλλιτεχνίας, ὡς φάρος τεχνουργίας, ὡς ἀνεμοδείκτης γεωργίας, καὶ ὡς διδάσκαλος διεθνoῦς Δικαίου.

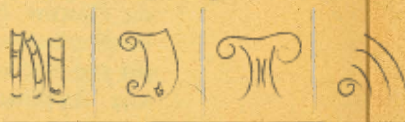
Ψάλλοντες νῦν ὕμνον αἰνέσεως εἰς τοὺς ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μαρτυρήσαντας ὑπὲρ τοῦ γένους, κατὰ τὴν πᾶσι τοῖς Ἑλλησι, τοῖς τε ἀλυτρώτοις καὶ τοῖς ἐλευθέροις, εὐφρόσουνον ταύτην ἐπέτειον θὰ ἱστορήσωμεν ἐν πάσῃ βραχυλογίᾳ ὀλίγα ἐκ τῶν κυρίων σημείων τοῦ ριζοσπαστισμοῦ καὶ θὰ τονίσωμεν εἰς τὸ διὰ πασῶν τοὺς παιᾶνας τοῦ θριάμβου, ὃς ἐπέστεφε τοὺς καρτερικοὺς ἀγῶνας τῶν ριζοσπαστῶν.

Τῶν μαρτύρων τούτων τῆς ἐλευθερίας αἱ ψυχαὶ ἄς ἀγαλλιᾶσθωσιν τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν, καὶ ἐν εὐλογίαις ἄς προσβλέψωσιν ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους των, οἵτινες γεραίρομεν τὸν γιγάντειον ἀγῶνα ὃν οἱ πάπποι καὶ οἱ πατέρες μας διεξήγαγον, ἵνα προσθέσωσιν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος πληθυσμὸν διαπνεόμενον ὑπὸ ἀκράτου πατριωτισμοῦ καὶ ἀσπαίροντα ὄχι ὀλιγώτερον τῶν παλαιῶν κατοίκων τοῦ βασιλείου πρὸς πραγμάτωσιν τῆς μεγάλης ιδέας.

Ἄλλ' ὁ μέγαν ὀρεξάμενος ὑφίσταται μεγάλας ἀγωνίας καὶ κακώσεις, τιμωρεῖται δὲ ὡς ὁ Προμηθεὺς ὁ ὁποῖος ἐπεθύμησε νὰ γίνῃ ἰσότιμος πρὸς τοὺς οὐρανίωνας καὶ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εὐδαίμονας, πρὸς τοῦτο δ' ἔκλεψε τὸ πῦρ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τὸν Ἥφαιστον. Ὁ Ζεὺς ὁμῶς διέταξε τὴν Βίαν καὶ τὸ Κράτος νὰ καθηλώσῃ τὸν Προμηθέα ἐκ τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Καυκάσου ὅπου Ἄετὸς κατεβρόχιζε τὸ ἐκάστοτε ἀνανεούμενον ἦπαρ τοῦ σώματός του, ἀλλ' ἐπὶ τέλος ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἠλευθέρωσε.

Παρόμοιαι ἦσαν αἱ ἐπιβαλλόμεναι τοῖς ριζοσπάσταις καταπιέσεις ἐνεκεν τῆς ἐπαράτου πολιτικῆς τοῦ Μέττερνιχ, ὁ ὁποῖος συνῆψε ἱερὰν συμμαχίαν τῷ 1815, ἵνα συγκρατῇ τοὺς ὑποδούλους λαοὺς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς σκλαβιάς, ἀλλ' ἐν τέλει ἡ ἐκπολιτιστικὴ Μ. Βρετανία τὴν παρέδωκεν εἰς τὴν Θεὰν τῶν Ἑλλήνων Ἐλευθερίαν.

Ἡ κατὰ τὸ 1865 ἐθγενῆς παραχώρησις τῆς Ἑπτανήσου εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, εἰς ἣν αἱ ἐγγυήτραι τῆς ἀνεξαρτησίας εἶχον ἀναθέσει τὴν προστασίαν τῶν Ἴονίων Νήσων δυνάμει τῆς ἐν

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΜΕΤΣΟΥΡΙΟΥ

Παρισίους συνομολογηθείσης τὴν 5 Μαρτίου 1815 συνθήκης, ἣτο ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ριζοσπαστῶν.

Ἴσως, ἢ μάλλον βεβαίως, ἡ παραχώρησις αὕτη θὰ ἐγένετο πολὺ πρότερον, ἂν μὴ λόγοι πολιτικοὶ δὲν ἐδέσμευον τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐπέβαλλον αὕτῃ τὴν ὑποχρέωσιν, ἵνα διατηρῇ τὴν κυριαρχίαν καὶ ὅπως ἀσκήθῃ ἐπὶ τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγωνιζομένων.

Τοὺς λόγους τούτους ἀντιῶν τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων τὰ ὁποῖα ἀνετύπωσεν ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τοῦ 1863. Ἐξ αὐτῶν δὲ καταδεικνύται, ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις οὐδ' αὐτὰ τὰ φρούρια θὰ κατεκρήμνιζεν, οὐδ' ἄλλην τινὰ ἐπιβολὴν θὰ ἐπεζητεῖ, ἂν δὲν τὸ ἀπήτει ἄλλη δύναμις, τότε μεγάλη καὶ κραταιά, ἣτις κατωχυροῦτο εἰς τὰς ἐπαράτους ἐκείνας συνθήκας, αἵτινες ἐξηνάγκαζον τὰς προστάτιδας νὰ μὴ περεκκλίνωσι τῶν συμπεφωνημένων. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐπισκευὴ τῶν φρουρίων τῆς Ἐπτανήσου ἐστοίχισε πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν εἰς τε τὴν Ἴόνιον Πολιτείαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὥστε ἡ κατεδάφισις τοῦ Βίδου ἐπροξένει πόνον καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς.

Μέχρι τῆς διὰ δημοψηφίσματος τῶν ἀπανταχοῦ ὁμογενῶν ἀνακηρύξεως τοῦ Πρίγκηπος Ἀλφρέδου ὡς Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς ἐθεωροῦμεθα Ῥωσοφρονεῖς διότι ὄντως ὑπῆρχε μεγάλη πολιτικὴ μερίς Ῥωσοφρονοῦσα, ἢ τῶν Ναπαίων, ὑπὸ τὸν εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 ἀρχηγὸν τῆς Ζακυνθοκεφαλληνιακῆς φάλαγγος κόμητα Ἀνδρέαν Μεταξᾶν. Ἡ φιλόρωσος αὕτη μερίς ἀντετίθετο πρὸς τὴν ὑπὸ τὸν Ἰωάννην Κωλέττην Γαλλοφρονοῦσαν τῶν Μοσχομαχῶν (Gamins) πολιτικὴν μερίδα καὶ πρὸς τὸ ὑπὸ τὸν Σπυρίδωνα Τρικούπην Ἀγγλοφρονοῦν τῶν Μπαρλαίων πολιτικὸν κόμμα.

Ἡ ἔνωσις τῆς Ἐπτανήσου ἀρρήκτως συνδέεται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χαριλάου Τρικούπη ὁ ὁποῖος τοιαύτην ἀνέπτυξε διπλωματικὴν ἱκανότητα ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὥστε ἔκτοτε ἐθχυμάσθη τὸ μεγαλεῖον τῆς ὑπερόχου ἐκείνης διανοίας.

Ὁ Χαρίλαος Τρικούπης θὰ κατῴρθου τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν Ἑλληνικῶν πόθων καὶ ἀληθῶς ἐπέτυχεν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀναθεθείσης αὐτῷ ἐντολῆς, καθόσον τοιαύτας ἔλαβεν ἐπισήμους ὑποσχέσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς ἄναγκη καὶ Θεοὶ πείθονται. Ἡ καιροσκόπος Ἀλδιῶν ὑπεχώρησεν εἰς τὴν Αὐστριακὴν ἀξίωσιν, μὴ θεωρήσασα τὸ Ἴόνιον ζήτημα ἀντάξιον δευτέρου Κριμαϊκοῦ πολέμου. Συνήθως ἡ Ἀγγλία ἀποφεύγει νὰ ἀρχηται χειρῶν ἀδίκων καὶ καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν νὰ φαίνεται ὅτι δὲν προβαίνει εἰς κήρυξιν πολέμου, ἀν' ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις μὴ ἐπιβάλλωσιν αὐτῇ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σύρῃ τὸ ξίφος. Τοῦτο δὲ τράπτει σήμερον ἡ Γερμανία ἐκτυπούσα καὶ ἀποστέλλου-

σα εἰς τὰ ξένα κράτη σωρείαν τόμων περιεχόντων τὰ μετὰ τῶν Μ. Δυνάμεων ἐπὶ πολλὰ ἔτη πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἀνταλλαγέντα διπλωματικὰ ἔγγραφα, ὅπως ἀποδείξῃ ὅτι αὕτη δὲν ἦτο ἡ αἰτία τῶν κωκυτῶν καὶ οἰμωγῶν τῶν λαῶν πάσης σχεδὸν τῆς οἰκουμένης.

Ἴνα κατανοηθῇ, ὅμως, ἢ προτέρα τῆς ἐποχῆς ταύτης πολιτικὴ τῆς Ἀγγλίας, θεωρῶ ἀπαραίτητον νὰ σημειώσω, ὅτι ἀπὸ τοῦ 1815 ἰδίως, ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις ἐπρέσβευεν ὡς δόγματα πίστεως τὴν ἀνεκραιότητα τῆς Τουρκίας καὶ τὴν ἐν τῇ Μεσογείῳ καὶ τῇ Διώρυγι τοῦ Σουεὺς θαλασσοκρατικὴν ὑπεροχὴν τοῦ στόλου τῆς.

Διὸ ἑμερίμνα πάντοτε νὰ τρομοκρατῇ τοὺς κατοίκους τῶν κτήσεών τῆς, ἐν ἣ περιπτώσει ἤπια μέτρα δὲν ἴσχυον νὰ κατευνάσωσι τοὺς ὑπὸ τὰ σκῆπτρά τῆς δουλεύοντας.

Τῷ 1849 ἀπεστάλη εἰς Κέρκυραν ὁ ἀκραιφνῆς Φιλέλλην Γλάδστων μετὰ πολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν μεταρρυθμίσεων, ὧν οἱ ὅροι ἐξησφάλιζον τὴν εὐνομίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν Ἐπτανήσιων καὶ καθίστων τοὺς Ἴονίους εὐδαίμονας καθόσον τὰ ὑπισχνούμενα παρίστων ὅτι ἡ κοίτη τοῦ χρυσορροῦ ποταμοῦ τῆς Λυδίας Πακτωλοῦ θὰ εἰσέρρειν εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος καὶ ὅτι διὰ τῶν προσχώσεών του θὰ περιέφρασε τὰς Ἐπτανησιακὰς ἀκτὰς διὰ χρυσοῦς καλάμης ἢ τὰ δράγματα καὶ τοὺς στάχους θὰ ἔδρεπον οἱ μάκαρες τοῦ ἐπιγείου τούτου παραδείσου τῆς Ὀμηρικῆς Ὀδυσσεΐας.

Ἄλλ' οἱ λόγοι του καὶ αἱ ἐπαγγελίαι του ἦσαν φωναὶ καταπνιγόμεναι ὑπὸ τῆς ὁμοβρόντου κραυγῆς τοῦ λαοῦ:

Ζήτω ἡ Ἐνωσις!

Τὴν 10ην Ἰουνίου 1857, ὁ ἀρμοστής Sir John Young ἔγραψεν εἰς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ἀποικιῶν Labouchère, ὅτι ἡ Κέρκυρα εἶναι τὸ μόνον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὴν Ἀγγλικὴν κατοχήν διότι τοῦτο παρεμποδίζει ἀποτελεσματικῶς πᾶσαν κατάκτησιν τῶν γειτονευουσῶν τῇ Αὐστρίᾳ καὶ τῇ Ἑλλάδι Τουρκικῶν χωρῶν ὑπὸ τῆς Γαλλίας. Ὡς δ' ἡ γενεμένη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 18ου αἰῶνος κατάληψις τῆς Γιόρκαλτάρης καὶ τῆς Μελίτης ἐξησφάλισε τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὴν Σικελίαν ἀπὸ τῆς Γαλλικῆς κατακτήσεως, οὕτω καὶ ἡ Κέρκυρα μετὰ τῶν Παξῶν προσαρτωμένη εἰς τὸ Βρεττανικὸν Στέμμα, ὡς κτήσις Ἀγγλική, θέτει φραγμὸν εἰς τὰς ἐν τῷ Ἀδριατικῷ καὶ τῷ Ἴονίῳ πελάγει βλέψεις τῆς Ἰταλίας.

Τὸ Ὑπουργεῖον Πάλμερστον θεωροῦν ὡς οὐτοπίαν τὸν ἐνωτικὸν πόθον τῶν Ἑλλήνων ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἀρχεῖον τὸ ἔγγραφο τοῦ Ἄγγλου Ἀρμοστοῦ τῆς Ἐπτανήσου, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις Δέρβυ ἀπεδέξατο τὴν ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ Young ὑποβλ. θείσαν ἰδέαν καὶ τὴν 14 Ἰουλίου 1858 ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Young ὅτι ἕκτατος ἀπεσταλμένος θὰ μεταβῇ

ἐπὶ τόπου, ὅπως διαπραγματευθῆ τὸ ζήτημα. Πρὸς τοῦτο ὁ δημοφιλὴς τῷ Ἑλληνικῷ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Γλάδστων ἀνέλαβε νὰ συμβιβάσῃ τὰ διεστῶτα καὶ διὰ τῆς ἐπιρροῆς του μεταστρέψῃ τὸ ριζοσπαστικὸν βέδμα. Ὄθεν τὴν 29 Δεβρίου 1858 πολεμικὸν τῆς Μ. Βρετανίας φέρον ἐπὶ τοῦ ἴστου ἀνηρτημένην τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Ἴόνιον σημαίαν προσωρμίζετο εἰς Κέρκυραν. Τὴν ἐπίουσαν τῆς ἀφίξεώς του ὁ Γλάδστων συγκλήσεας ἑκτακτον συνεδρίαν τοῦ Ἰονίου Κοινοβουλίου ἐξέθετο τὰ τῆς ἀποστολῆς του διὰ τῶν ἐπομένων « Ἡ. Α. Μ. ἀποβλέπουσα πάντοτε εἰς τὴν εὐημερίαν τῶν ὑπ' αὐτῆς κυβερνωμένων καὶ προστατευομένων λαῶν ἐπιθυμεῖ διακαῶς, ἵνα, συμφώνως τῷ πνεύματι τῆς ἐποχῆς καὶ ταῖς καιρικαῖς περιστάσεσι, οἱ Ἴόνιοι ὑπήκοοι τῆς ἀπολαύσωσι πλήρως τῶν προνομίων καὶ τῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὅποια αἱ ὑπογράψασαι τὴν ἐν Παρισίοις συνόμολογηθεῖσαν συνθήκην τοῦ 1815 ἐχορήγησαν τῇ Ἑπτανήσῳ. Σήμερον, προσέθηκε, δὲν προτίθεται ν' ἀσχοληθῶ περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ προτεκτοράτου, ἀλλὰ σκοπῶ νὰ ἐξετάσω τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἡ Μ. Βρετανία θὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ κυρίως πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Ἰονίων νήσων. Ὄθεν, παρακαλῶ, ὅπως διὰ πληροφοριῶν καὶ συμβουλῶν μὲ βοήθησθε, ἵνα βελτιώσω τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας καὶ ἀνορθώσω τὴν Νομοθεσίαν αὐτῆς».

Μετὰ ταῦτα ἠθέλησε νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὰς ἐντυπώσεις του ἐπιτοπίως μεταβαίνων εἰς ἐκάστην νήσον καὶ ἀναπτύσσων ἐν αὐταῖς τὸ πρόγραμμα τῶν μεταρρυθμίσεων.

Ἀλλὰ φαντάσθητε ποίαν κατάπληξιν ὑφίστατο ὁ αἰδ. σοφός, ὅτε ἐπισκεφθεὶς τὸ πρῶτον τοὺς Παξοὺς καὶ εἶτα τὴν Λευκάδα, προὔπηγν-τήθη ἐν ἀμφοτέραις ταῖς νήσοις ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὑπὸ τοῦ κλήρου, ὑπὸ τῶν βουλευτῶν καὶ τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων οἵτινες ἐτέλουν μὲν ἐν ἀρχῇ φόρον σεβασμὸς εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ Γλάδστωνος, ἀλλὰ συγχρόνως τὸν κατέκλυζον, ὁπόθεν καὶ ἀν διήρχετο, διὰ πλημμύρας ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως.

Ὅτε ἀπεβιβάσθη εἰς Ζάκυνθον, ἡ ἀγωνία τοῦ χειμαρρῶδους ῥήτορος τοῦ Ἀγγλικοῦ Κοινοβουλίου ἐπεδεινώθη καθόσον ὁ προσδραμῶν λαὸς καὶ κλήρος τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων ἐκραύγαζον ἐκκωφαντικῶς Ζήτω ἡ Ἐνωσις, ὁ δὲ δεινὸς Ὀμηριστῆς Γλάδστων ἐκθαμβὸς ἀνὰ πᾶν θῆμα παρετήρει τὴν ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν μαγαζίων τοιχοκολλημένην πατριωτικὴν προκήρυξιν « Ζήτω ἡ Ἐνωσις ».

Ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι, πᾶσαι αἱ προκηρύξεις ἐτοιχοκολλήθησαν ὑπὸ τοῦ Ζακυνθίου καθολικοῦ ἱερέως Σέρρα, ὁ ἀειμνηστὸς δὲ οὗτος Κανόνικος ἰδίαις χερσὶ ἐτοιχοκόλλει τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ὀλοφύχων πάθων τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ· διότι ἡ ὑψηλὴ Ἀστυνομία ἤτο διατε-

ταγμένη οὐδέποτε νὰ ἐγγίξῃ ἢ συλλαμβάνῃ τοὺς κληρικοὺς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ν' ἀναφέρῃ μόνον τὰ τυχόν ὑπ' αὐτῶν διαπρα-τόμενα παραπτώματα.

Εἰς ἐπίμετρον τούτων, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ριζοσπαστῶν Κωνσταντῖνος Λομβάρδος διὰ παγετωδεστεράς ψυχρολουσίας συνεπλήρωσε τὴν ἀπόρριψιν τῶν μεταρρυθμίσεων, δηλώσας τῷ ἐπιφανεῖ Ἑλλημιστῇ, ὅτι οἱ κόποι του ἀποβαίνουσι τοῦ λοιποῦ μάταιοι, διότι ὁ Ἑπτανησιακὸς λαὸς προτιμᾷ τὸν θάνατον ἢ τὴν εὐδωίαν τοῦ ὑποδούλου.

Μετὰ τὴν Ζάκυνθον κατηθύνθη εἰς Κεφαλληνίαν, ὅπου ὁ λαὸς ὑπεδέχθη τὸν ἑκτακτον ἀπεσταλμένον φωνάζων « Ζήτω ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑπτανήσου », « Ζήτω ἡ Ἐνωσις μετὰ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος, Ζήτω τὸ ψήφισμα τῆς Θ' Βουλῆς ». Δύο δὲ τῶν μελῶν τοῦ πολιτικοῦ Συλλόγου τὸ Δημοτικὸν Κατάστημα, ὁ Χαραλάμπης Διβαθηνόπουλος καὶ ὁ Παναγῆς Ραζῆς ἐνεχείρισαν τῷ Γλάδστωνι τὸ ἐν λόγῳ ψήφισμα τυπωμένον ἐπὶ μεταξωτοῦ ὑφάσματος χρυσοῖς γράμμασι μετὰ τῆς προσθήκης. Ἴδου ἡ ἀμετάτρεπτος θέλησις τοῦ λαοῦ. Ἄλλος δὲ κύψας εἰς τὴν θυρίδα τῆς ἀμάξης ἀνέκραξεν Ἰταλιστί. « Κάτω ἡ πεντηκονταετής τυραννία ».

Τὸ ἄγιον τοῦ το ψήφισμα τὸ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Κεφαλληνίας Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου ὑποβλήθην εἰς τὸ Ἰόνιον Κοινοβούλιον τὴν 26 Νοεμβρίου 8) Δεκεμβρίου 1849 τοιαύτην ἐπροξένησε κατάνυξιν εἰς τοὺς πικρευρισκομένους, ὥστε πάντες συγκλονισθέντες ἐλησμόνησαν καὶ προστασίας καὶ μεταρρυθμίσεις καὶ συντηρήσεις, κατέπνιξαν τὰ ἐν ταῖς καρδίαις των ἐμφωλεύοντα πάθη καὶ ἐγονυπέτησαν πρὸ τοῦ ψήφισματος τῆς Μεγάλης Πατρίδος.

Ὡς δὲ τὸ

« ἐν Τούτῳ Νίκα »

σημεῖον τοῦ σταυροῦ συνήνωσε Ῥωμαίους καὶ Ἑλληνας, Χριστιανούς καὶ Εἰδωλολάτρους, στρατοὺς καὶ αὐλὰς ὑπὸ τὸ Λάβαρον τοῦ Δικεφάλου Ἀετοῦ, οὕτω καὶ τὸ Ψήφισμα τῆς Ἐνώσεως συνέσφιξε τὰς καρδίας πάντων ἐν τῇ μεγάλῃ Ἰδέᾳ, μολοντί ἐγνώριζον τὰς συνεπείας τῆς ὑπὲρ τῆς Ἐνώσεως ψήφου των. Διὸ οἱ κατακρίνοντες τὰς φαινομενικὰς ἀποχρώσεις τῶν κομμάτων ὀφείλουσι νὰ σιγῶσι διὰ τὸ παρελθὸν καὶ νὰ εὐλογῶσι συγχρόνως καὶ ἀντιριζοσπαστικοὺς καὶ ριζοσπάστας· διότι καὶ τὰ τρία ὑπάρχοντα τότε κόμματα τῆς Ἑπτανήσου συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐξόψωσιν τοῦ Ἰονίου λαοῦ, ὅστις ἐμπίνετο κατὰ τῶν ἀντιδοξοῦντων εἰς τὴν Ἐνωσιν.

Πάντες οὖν εἰς ἀναφέρωμεν μετ' ἰσῆς εὐλαθείας τὰ ὀνόματα καὶ τῶν τριῶν πικρῶν, διότι οἱ ἀνήκοντες εἰς αὐτάς, εἴτε ἐξ ἰδιοσυγκρασίας, εἴτε ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς των, εἴτε ἐκ συστήματος

ατομικῶν ἰδεῶν ἠκολούθουν ὀθνείας σημαίας, ἀλλ' ἐν τῷ βάθει ἡ Ἑλληνική των ψυχῇ ἔδρα καὶ συνεκύκα τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας των εἰς τὸ ἄκουσμα οἰασθήποτε ἐθνικῆς ἐνεργείας.

Ἐν τούτοις, ὡς ὁ Χριστιανισμὸς συνεπήγετο σφαγὰς, ἀνθρωποθυσίας καὶ παντὸς εἴδους καταδίκας, οὕτω καὶ ὁ ριζοσπαστισμὸς προεκάλει πρόγραφάς, διώξεις, ἐξορίας, φυλακίσεις, πρόστιμα καὶ ὑπερορίας.

Ὅθεν ἐξωρίσθησαν εἰς Κύθηρα μὲν, ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἡμίθεος ἀρχηγὸς τῶν Ῥιζοσπαστῶν, ὁ συντάξας καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ἴόνιον Κοινοβούλιον ψήφισμα καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ συνεργαζόμενος Ἰωσήφ Μομφερράτος εἰς τοὺς Ὁθωνούς.

Ὅχι μόνον δὲ οἱ ψηφίσαντες, ἀλλὰ καὶ οἱ διευθύνοντες ριζοσπαστικὰς ἐφημερίδας καὶ οἱ ὀπωσθήποτε ἀναμιγνυόμενοι ἐνεργῶς εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐφυλακίσθησαν καὶ ἐξωρίσθησαν,

Τὸ ἅγιον τοῦτο ψήφισμα ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἐπειδὴ ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἐθνικότης ἐκάστου λαοῦ εἶναι δικαίωμα φυσικὰ καὶ ἀπαράγραπτα.

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς τῆς Ἑπτανήσου ἀπαρτίζων μέρος ἀναπόσπαστον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, στερεῖται σήμερον τῆς πραγματικῆς ἀπολαυῆς καὶ ἐξασκήσεως τῶν τοιούτων δικαιωμάτων.

Ἐπειδὴ ἐξέλιπον πλέον αἱ ἀπορίαι ἐνεκα τῶν ὀποίων ἐτέθη ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν δυνάμει συνθήκης εἰς τὴν ὀποίαν οὐδεμίαν ποτὲ ἔδωκε συγκατάθεσιν.

Ἐπειδὴ τέλος μερὶς τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς εἰς τὴν ὀποίαν ἀνήκει, δηλαδὴ ἡ ἀπελευθερωμένη Ἑλλάς, ἀπέκτησε τὰ κυριαρχικὰ καὶ ἐθνικὰ αὐτῆς δικαιώματα.

Διὰ ταῦτα

ἡ πρώτη ἐλευθέρᾳ Βουλῇ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑπτανήσου διακηρύττει ὅτι ἡ δὴμόθυμος, σταθερὰ καὶ ἀμετάσβεπτος θέλησις τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ εἶναι ἡ ἀνάκησις τῆς ἀνεξαρτησίας του καὶ ἡ ἔνωσις αὐτοῦ μετὰ τοῦ λοιποῦ ἔθνους του, τῆς ἐλευθερωμένης Ἑλλάδος.

Ἡ παρούσα διακήρυξις θέλει διαβιβασθῆ διὰ διαγγέλματος πρὸς τὴν προστατίδα δύναμιν, ὅπως διακοινώσῃ αὐτὴν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Εὐρώπης Δυνάμεις διὰ νὰ ἐνεργήσωσιν ὁμοῦ πρὸς ταχεῖαν πραγματοποίησιν.

Μὴ δυνάμενος ν' ἀπασχολήσω Ἰμάς περισσότερον, ἦ ἀπεικονίσω Ἰμῖν ἐν ὀλίγοις τὸν Ἴω. Καποδίστριαν τοῦ ὀποίου ἡ μεγαλοφυΐα καὶ αἱ ἀπειροὶ διπλωματικαὶ ὑπηρεσίαι συνετέλεσαν τὰ μάλιστα πρὸς ἀπολύτρωσιν τῆς φυλῆς, ἀναφέρων μεθ' ὑπερηφανείας, ὅτι ἤρξατο τοῦ

σταδίου του ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ τὸν Μοτσενίγον περὶ τὰ 1800 καὶ ἔκτοτε ἐξελέξατο τὴν διπλωματικὴν σταδιοδρομίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὀποίας κατενίκα μέχρι τοῦ θανάτου του τοὺς ὀνομαστοτέρους Πολιτικούς τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς καὶ τὸν σύροντα ὀπισθεν τοῦ Ἀυστριακοῦ ἄρματός του τὴν Εὐρώπην, Μεττερνίχον.

Μὴ ἐπιτρεπούσης τῆς ὄρας ὀπως μακρηγορήσω ἐξυμνῶν καὶ τοὺς ἑτέρους συντελεστὰς τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ γένους, σημειῶ ἀπλῶς τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων ὧν τὸ αἷμα καὶ τὰ δεινοπαθήματα ἐπεσφράγισαν τὴν ἐνότητά τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Πρῶτος ἰδρυτὴς τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς βλαστησάντων κλάδων ὑπήρξεν ὁ ἐν Μηλιαῖς μαθητεύσας ὑπὸ τὸν Ἀνθιμον Γαζῆν **Ρήγας Βελεστινλῆς** καὶ οἱ συνεργάται αὐτοῦ Ὑψηλάνται, καὶ οἱ Μαρκίδαι Πούλιου ὧν τὸ βιβλιοπωλεῖον καὶ τυπογραφεῖον κατέσχευε καὶ κατέστρεψεν ἡ Μυστικὴ Ἀστυνμία τῆς Ἀυστρίας.

Σημειῶ δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὀχι ὀλιγώτερον συντελεσάντων εἰς τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου διότι καὶ τούτων ἡ ζωὴ καὶ τὰ μαρτύρια, οἱ μόχθοι καὶ αἱ θυσίαι προελείαναν τὸ ἔδαφος πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν προνομιῶν τῆς ἐλευθερίας. Ἀπλῶς τὰ ὀνόματα τούτων ἐπιδεικνύουσι μνημεῖα μεγαλειώδους ἀταπαρνήσεως, φιλοπατρίας καὶ ὑπερίχου πνευματικῆς ἀναπτύξεως.

Ὁ ἀφελῆς φιλέλληγ Guilford, ὁ πολὺς Μουστοξύδης, ὁ Διονύσιος Κανδιᾶνος, Ῥώμας, ὁ Ζακύνθιος Ῥώσης, ὁ Μαρτελάος, οἱ Δομενεγίνοι, ὁ Γεώργιος Βερύκιος, ὁ Ἀντώνιος Γαῖτας, ὁ Θεοδόσιος Σούνδιας, ὁ Ἡλίας Ζερβός, ὁ Γεώργιος Τυπάλδος Ἰακωβάτος, ὁ Γεράσιμος Λιθαδάς, ὁ Γεώργιος Σούντιας, οἱ Ζαμπέλιοι, ὁ Ἰωάννης Μαρίνος, ὁ Ἰωάννης Τυπάλδος Δοτοράτος, ὁ Σταματέλος Πυλαρινός, ὁ Γ. Ποφάντης, ὁ Δημ. Κόνδαρης, ὁ Ἰωάννης Λισγαράς, ὁ Δημ. Πατέλης, ὁ Κοσμάς Πανάρετος, ὁ Παναγιώτης Ψυλλιανός, ὁ Γουλιέλμος Μινῶτος, ὁ πρῶτος ἀρχηγὸς τοῦ ριζοσπαστικοῦ Δημήτριος Καλλίνικος ὁ ὀποῖος καὶ ἐξωρίσθη εἰς Ἀντικύθηρα, ὁ Παύλος Ταβουλάρης, ὁ Κάρολος Λενορμάν, ὁ Σωκράτης Κουρῆς, καὶ ἕτεροι ἄλλοι, ὧν τὰ ὀνόματα μοὶ διαφεύγουν τὴν στιγμήν ταύτην.

Καθῆκον ὀμως ὀπιστον μοὶ ἐπιβάλλει νὰ μνημονεύσω τὸν Ἠλίαν Ζερβὸν ὀστις ἦτο ἀρχηγὸς τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος τῶν Κεφαλήνων καὶ κατόπιν Πρόεδρος τῆς XII Βουλῆς. Οὗτος δὲ ἐξωρίσθη εἰς Ἀντικύθηρα μετὰ τοῦ ὀσαύτως ἡμιθέου Ἰωσήφ Μομφερράτου, Παναγιώτη Ψυλλιανῶ, Ναθαναὴλ Δομονεγίνη, Γεωργίου Βαλαωρίτου προπάππου τοῦ ποιητοῦ Ἀδαμαντίου Μακρῆ, Ἀντωνίου Μαρίνου, Ζαφειρίου Κουρῆ, Μαρίνου Νέγρη καὶ Ἀποστόλου Ἀνυφαντῆ. Πάντες οὗτοι ἐρρίφθησαν εἰς ἕν δωμάτιον καὶ ὀφίσταντο πᾶν μαρτύριον ἐξορίστου, εἰδίτε

δὲν ἠθέλησαν νὰ ἀρνηθοῦν τὸν ριζοσπαστικισμόν, καίτοι ὁ Οὐάρδος διεμήνυε συνεχῶς ἔτι θὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς πατρίδας των, ἐὰν ἀλλάξωσι φρένημα. Αὐτοὶ δὲ διεμήνυσαν εἰς τὸν Οὐάρδον διὰ τοῦ Παναγ. Ψυλλιανοῦ ὅτι ἐὰν αὐτὸς ἀλλάξῃ θρησκείαν καὶ ἐθνικότητα, τότε καὶ αὐτοὶ ἴσως ἀλλάξουν Ἐπιτανησιακὸν αἶσθημα.

Ἐπιτανησιῶν νὰ ἐξακολουθήσω παραθέτων ἀγάλατα φωτοστεφῆ ριζοσπαστῶν, πάύομαι τοῦ λόγου ἐπαναλαμβάνων αὐτολεξεῖ καὶ τὸ δεύτερον τοῦ Ἐπιτανησιακοῦ Κοινοβουλίου Ψήφισμα τὸ ἐποῖον ἀπορρέει ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ εἶναι ἡ πρώτη εὐόωτος αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Τὸ ψήφισμα τοῦτο εἶναι ἐπίσης ἱερὸν, ὡς τὸ πρῶτον διότι εἶναι ἡ ἔνσαρκος ἀνάστασις τοῦ ριζοσπαστικοῦ ἀγῶνος, ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς :

« Ἡ Βουλὴ τῆς Ἐπιτανήσου ἐκλιχθεῖσα συνειεὶα προσκλήσεως τῆς προσιτάτιδος Δυνάμεως καὶ συνελθοῦσα ὅπως ὀριστικῶς ἀποφανθῆ περὶ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἰονίου λαοῦ, πιστικῶς δὲ ἐκδηλοῦσα τὸν διάπυρον πόθον καὶ τὴν ἀνέκαθεν σταθερὰν αὐτοῦ θέλησιν καὶ συμφῶνως πρὸς τὰς προηγηθείσας εὐχὰς καὶ διακηρύξεις τῶν ἐλευθέρων Ἰονίων Νήσων.

Ψηφίζει

Αἱ νῆσοι Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος, Δευκίς, Ἰθάκη, Κύθηρα, Παξοὶ καὶ τὰ ἐξαριήματα αὐτῶν ἐνοῦνται ὅπως ἔσονται ἀποτελῶσι ἀναπόσπαστον αὐτοῦ μέρος, μίαν καὶ ἀδιαίρετον πολιτείαν ὑπὸ τὸ Συνταγματικὸν καὶ ἱερωτικὸν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου Α' καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ».

Εὐχρηθῶμεν, ὅπως τοιαύτη δάφνη στέφῃ τὸν ἀγῶνα τῶν Κυπρίων, τῶν Δωδεκανησιῶν καὶ τῶν Β. Ἠπειρωτῶν ὅτινες εὐρίσκονται σήμερον ἐν ἡ καὶ ἡμεῖς πρότερον καταστάσει πρὸ τῆς Ἐνώσεως.

Ἰκετεύσωμεν τὸν Μ. Δημιουργόν, ὅπως φωτίσῃ τὴν μεγαλόφρονα Ἀγγλίαν ἵνα παραχωρήσῃ ἡμῖν καὶ τὴν Κύπρον καὶ ἵνα διὰ τῆς αἰετοπε σωτειρας διπλωματικῆς παρεμβάσεώς της πείσῃ τὸν Δικτάτορα τοῦ Φασισμοῦ νὰ μὴ ἐπιμένῃ εἰς τὴν κατακράτησιν Ἑλληνικῆς χώρας ἢν παρὰ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς φυσικοὺς νόμους καταδυναστεύει.

Παρακαλέσωμεν τὸν Κύριον, ὅπως λυτρώσῃ ὡσαύτως τὴν Β. Ἠπειρον τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας.

Ἡ ἰκεσία αὕτη εἶναι ἡ εὐχὴ ὄχι μόνον τῶν Ἐπιτανησιῶν καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀκραδάντως πιστευόντων εἰς τὴν θεῖαν Δικαιοσύνην Ἰταλῶν οὓς θεοῦ ἀδελφοὺς εἶναι εὐελπιστοῦμεν ἔτι λίαν πρόσθεως θὰ συμπράξωμεν ὅπως εὐδαιμονίᾳ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ πραγμάτων τῆς ἰεῖας τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν περὶ εἰρηνοποιήσεως τῶν Κρατῶν ἐπ' ἀγαθῆς τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐπὶ ἀδελφικῆς ἐξζωῆς τῶν λαῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΡΕΤΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ